

TEMETÉSSZOLGÁLTATÁSI MUNKATÁRS

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

TEMETÉSSZOLGÁLTATÁSI MUNKATÁRS

Feladatok és tevékenységek

Az élet két végpontjához - a születéshez és a halálhoz- számos foglalkozás kapcsolódik. Az életből való eltávozáshoz, a temetéshez tartozó foglalkozások viszont, ha nem is változnak folyamatosan, mégis jelentős mértékben tartalmaznak új elemeket, mert a temetkezési szokások jelentősen eltérnek elődöktől. Vidéken, kisebb településeken még ma is előfordul, hogy az elhunyt családtagot a ház "tisztaszobájában" ravatalozzák fel, és az ismerősök, rokonok virrasztanak mellette. A temetést két, de legkésőbb három napon belül az udvaron rendezik, ott tartja a pap a búcsúztató beszédet, majd kocsira helyezik a koporsót, a koszorúkat és virágokat, és hosszú sorban követve a közeli hozzátartozókat, kísérik utolsó útjára az eltávozottat. A temetés után a templomban folytatódik a búcsúztatás, a halotti misén, majd feloldásként a halotti torra hívják meg azokat, akik eljöttek búcsúzni. Ezeken a kistelepüléseken, a család maga gondoskodik a szükséges tennivalókról, kiválasztják a koporsót, megrendelik a virágokat, megbeszélik a pappal a búcsúztatást, a sírásást, megfőzik a vacsorát. Segítséget a rokonság és az úgynevezett siratóasszonyok nyújtottak. A modern életvitel megváltoztatta a hagyományos eljárást. Ma már a legtöbb településen hamar elszállítják az elhunytat otthonából és létezik temetkezési vállalkozó is, aki segít a feladatok lebonyolításában.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A temetésre sok helyen csak hetekkel az elhalálozás után kerül sor. A temetőben, vagy a közelében van ravatalozó, ahol a temetés kezdődik, és a búcsúztatás lezajlik, majd innen kísérik rövid utolsó útjára az elhunytat.

A hamvasztás elterjedése is fontos változásokat jelent a temetkezési szokásokban. Ha az eltávozottnak ez volt a kívánsága, vagy a család ezt a formát választja, akkor a búcsúztatás végén, a hamvakat tartalmazó urnát helyezik el a sírhelybe. Vagy a hamvakat az úgynevezett "szórás" során adják vissza az anyatermészetnek. Egyre többen választják az ilyen típusú eltávozást.

A temetkezés bonyolítására specializálódott vállalkozók ma már szinte minden nagyobb településen léteznek. Többnyire nem önmagukban dolgoznak, hanem alkalmazottakkal, akik a munka fizikai részét elvégzik. A vállalkozó munkája lényegében nem sokban különbözik más típusú vállalkozásoktól. Az viszont jelentős eltérés, hogy az ügyfelek ebben az esetben többnyire jelentős veszteséget, gyászt élnek meg, ezért a velük való kapcsolatfelvétel során a vállalkozónak különösen jó ráhangolódási képességgel, tapintattal és megértéssel kell lennie.

A temetésszolgáltatási munkatárs munkakör azokra vonatkozik, akik a vállalkozó, vagy más intézmények alkalmazottaiként lebonyolítják a műveleteket, amelyeket a gyászoló család képviselője megrendel. Munkájuk jelentős mértékben különbözik más munkaköröktől. A fontosabb tevékenységekhez hagyományos, ismert fogalmak kapcsolódnak. A halottszállítók koporsóba helyezik az elhunytat, és hűtőkamrába szállítják. A halottasházi dolgozók feldíszítik a halottasházat, kiszállítják a halottakat a hűtőből a halottasházhoz, felhelyezi a ravatalra, majd onnan a szállítójárműre.

A hamvasztó a halottakat elhelyezi a hűtőbe, később behelyezi a kemencébe, és hamvasztás után a hamvakat urnába helyezi. A sírásó kiássa a sírhelyeket, behelyezi a koporsót vagy az urnát, majd a betemetett síron elhelyezi a koszorúkat és a virágokat. Elvégzi a sírkinyitását, a halott azonosítása vagy áthelyezése céljából, ezt a folyamatot hívjuk exhumálásnak, ha valamilyen okból ez szükséges. Ezeket a tevékenységeket a temetkezési vállalkozó szervezi.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

Bármily szomorúan hangzik is, de ebben a szakmában nem kerülhető el, hogy egyes részfeladatok során közvetlenül az elhunytak tetemével kelljen különböző műveletek végrehajtani. A feladatok másik részében könnyebb-nehezebb tárgyak cipelése a feladat. Ebbe a koporsó, a koszorúk, a csokrok, az urna tartozik, de más is előfordulhat. Az ásás során főleg télen, a földet csákánnyal kell fellazítani. Máskor a sírkövet kell emelni. A hamvasztás során a kemencék a munkatárgyak közé tartoznak, illetve a holttest tárolása a hűtő kezelését is jelenti.

Hol végzi a munkáját?

Ebben a munkakörben egyaránt előfordulnak külső és belső helyszínek. A sírásók teljes munkaidejüket, a halotyszállítók munkaidejük egy részét a szabadban töltik. A cipekedés során épületekből viszik ki a koporsót a járművekbe.

Ritkábban tartózkodnak irodában, ahol megkapják a feladatokat, vagy várakoznak, esetleg adminisztrálnak. Előfordulhat, hogy más helyszínekre is elmennek, például beszerzéseket intéznek.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Általában, akik ebben a szakmában dolgoznak, a munka valamelyik fázisában kapcsolatba kerülnek az ügyfelekkel, azokkal az emberekkel, akik hozzátartozójuk elvesztését gyászolják. Nem könnyű feladat évek hosszú során át együttműködni fájdalmat átélő emberekkel. Egy idő után természetes az, hogy az illető elfásul, közömbös lesz mások fájdalmával szemben. De a viselkedésében ennek nem lenne szabad megjelennie, hiszen ez érzékenyen érintheti az ügyfeleket.

A temetésszolgáltatási munkatárs még kapcsolatban van a kollegákkal és a vezetőkkel.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A temetésszolgáltatási munkatárs munkája fizikailag különösen megterhelő. Naponta több sírt is megás és betemet, télen a fagyott földet csákánnyal lazítja föl, és a sírboltok nyitásakor és zárásakor igen nehéz kőtömböket mozgat. A koporsókat emelik és cipelik, a halotyszállítók akár több emeletnyi magasságban is cipekednek le és fel a lépcsőkön. Egész nap talpon vannak, sokat hajladoznak, guggolnak. A fizikai megterhelés mellett folyamatosan jelen van a pszichikai terhelés is. Tudják, kinek a temetését készítik elő, előfordul, hogy tragédiákkal szembesülnek.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

Ebben a szakmában a fizikai munkavégzésből eredhetnek ártalmak. Balesetveszélyt jelenthet a sírásók munkájában a kiásott sírba való lecsúszás, vagy az omlás okozta betemetés. A fertőzések elkerülésére a holttesttel való érintkezéskor és exhumálásakor védőfelszereléseket (kesztyű, maszk) ajánlatos viselni. A hűtőházban a hideg, a kemencék nyitásakor a meleg okozhat kellemetlenséget. Nem szabad azonban elfeledkezni arról, hogy az elmúlással való folyamatos szembenézés pszichikai ártalmat jelenthet érzékenyebb személyiségű embere számára.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- teljes látótér és térlátás,
- jó egyensúlyérzék,
- lábak, lábfejek fokozott használata,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- érzelmi megterhelés,
- kézi anyagmozgással járó fizikai munka,
- tartós kényszertesthelyzet,
- változó hőmérséklet,
- szabadban végzett munka,
- nehéz fizikai munka.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Jelentős érzelmi megterhelésnek van kitéve az, aki ebben a szakmában dolgozik. Fontos, hogy kiegyensúlyozott legyen, hogy jól tűrje az érzelmi terhelést.

Követelmény az ügyfelekkel szemben az együttérző és főleg az udvarias viselkedés. Ez a szakma kihívása. Nemcsak fizikai munkát kell végezni, de ha a különböző típusú megrendelővel találkozunk, ahhoz is alkalmazkodnia kell.

Fontos, hogy könnyedén lépjen kapcsolatba idegen emberekkel, ne legyenek előítéletei, és türelmes legyen a különböző, nem feltétlenül kellemes emberi megnyilvánulásokkal szemben. Valószínű, hogy sok elkeseredettséggel, elégedetlenséggel és türelmetlenséggel szembesül majd.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

Ebben a foglalkozásban nincsenek különösebb tantárgyi követelmények, de a testnevelésben nyújtott jó teljesítmény előny. Ha valaki nem túl jó tanuló, ez a pálya akkor is gyakorolható,

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Aki úgy dönt, hogy ezen a területen dolgozik, annak kedvelnie kell a szabadban végzett tevékenységeket, a mozgást és a fizikai munkát.

Ugyanakkor mélyen emberi problémákkal szembesül nap, mint nap. Így azok érzik benne jobban magukat, akik érdeklődnek az emberek sorsa iránt.

A napi munkában gyakran kell mások utasításait végrehajtani, és a szabályokat is többnyire mások állítják fel. A temetések meghatározott szabályok szerint szerveződnek, ezért az ismétlődő munkafeladatokat, a kiszámítható helyzeteket is kedvelnie kell.

Szakképzés

A temetésszolgáltatási munkatárs szakképesítés célja olyan szakemberek képzése, akik ellátják, illetve irányítják a jogszabályoknak megfelelően az elhunytak temetésre való felvételét, a halott-szállítást, az elhunyt temetésre való előkészítését, a temetéshez szükséges kellékek biztosítását, a ravatalozást, búcsúztatást, a sírba helyezést, a hamvasztásos temetést, az urna elhelyezését-kiadását, a hamvak szórását, az exhumálást, sírnyitást és az újratemetést.

Előképzettség

A képzésben való részvétel előfeltétele középiskolai érettségi.

Korhatár 21. életév betöltése.

Képzési idő

A képzés 20 százalékában gyakorlati oktatás folyik.

A képzés időtartama 300 óra.

A képzés elméleti és gyakorlati tárgyai

Temetkezési szolgáltatásra, a temetőfenntartásra, a temetőüzemeltetésre vonatkozó jogszabályok; kegyeleti kommunikáció; a temető- és a temetkezési kultúra gyakorlatának elsajátítása és alkalmazása.

A szakképesítés vizsgakövetelménye

A szakmai vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészekből áll.

Az írásbeli vizsga tartalma: teljes körű temetkezési szolgáltatás tartalma, technológiai vázlata, a szolgáltatásokra vonatkozó jogszabályi feltételek, közegészségügyi feladatok; a vállalkozás gyakorlásának jogszabályokban előírt általános és szakmai feltételei; a magyar nép temetkezési kultúrájának leírása a kezdetektől napjainkig, a temetőfenntartás és temetőüzemeltetés főbb szakmai területei és jogszabályi előírásai.

A szóbeli vizsga tartalma: temetkezésre vonatkozó jogszabályok, közegészségügyi, környezet-egészségügyi, munkavédelmi normák, kegyeleti kommunikáció; temető- és temetkezési kultúra, temetkezési szolgáltatás gyakorlata; temetőfenntartás, temetőüzemeltetés gyakorlata.

A gyakorlati vizsga tartalma: teljes körű temetkezési szolgáltatás felvétele: eltemetés megrendelése; kegyeleti közszolgáltatási szerződés elkészítése.

A gyakorlati vizsgarészt a megjelölt témakörökre elkészített szakmai dolgozat elkészítésével, majd a vizsgabizottság előtti, védésével kell teljesíteni.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 51 7899 03 (temetkezési szolgáltató)

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Halottszállító,
Temetési szónok,
Temetésrendező,

Krematóriumi munkás,
Halottasházi munkás,
Temetkezési vállalkozó.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.